

SPRAWOZDANIE**dotyczące sprawozdania finansowego Agencji Europejskiego GNSS za rok budżetowy 2013 wraz z odpowiedziami Agencji**

(2014/C 442/37)

WPROWADZENIE

1. Agencja Europejskiego GNSS (Globalnego Systemu Nawigacji Satelitarnej) (zwana dalej „Agencją”, inaczej „GSA”) z siedzibą w Pradze⁽¹⁾ została ustanowiona rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 912/2010⁽²⁾ uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1321/2004⁽³⁾ i zmieniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 683/2008⁽⁴⁾. Jej głównym zadaniem jest zapewnianie funkcjonowania centrum monitorowania bezpieczeństwa Galileo, akredytacja w zakresie bezpieczeństwa systemów nawigacji satelitarnej Galileo i EGNOS, przygotowanie do ich komercjalizacji i wykonywanie innych zadań związanych z realizacją obu programów⁽⁵⁾.

INFORMACJE LEŻĄCE U PODSTAW POŚWIADCZENIA WIARYGODNOŚCI

2. Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów (w stosownych przypadkach) oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI

3. Na mocy postanowień art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Trybunał zbadał:

- a) roczne sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe⁽⁶⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu⁽⁷⁾ za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2013 r.; jak również
- b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

Zadania kierownictwa

4. Kierownictwo odpowiada za sporządzenie i rzetelną prezentację rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw⁽⁸⁾:

- a) zadania kierownictwa w zakresie rocznego sprawozdania finansowego Agencji obejmują: zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i rzetelną prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem, a także wybór i stosowanie właściwych zasad (polityki) rachunkowości na podstawie zasad rachunkowości przyjętych przez księgowego Komisji⁽⁹⁾ oraz sporządzanie szacunków księgowych, które są racjonalne w danych okolicznościach. Dyrektor zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe Agencji po tym, jak zostanie ono sporządzone przez księgowego Agencji na podstawie wszystkich dostępnych informacji. Do sprawozdania finansowego księgowy dołącza oświadczenie, w którym stwierdza między innymi, czy uzyskał wystarczającą pewność, że daje ono prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej Agencji we wszystkich istotnych aspektach;
- b) zadania kierownictwa w zakresie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń i zgodności z zasadą należytego zarządzania finansami obejmują zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie skutecznego i wydajnego systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwego nadzoru, jak również podejmowanie odpowiednich działań w celu zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz – w razie konieczności – wszczynanie postępowań sądowych w celu odzyskania nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych środków finansowych.

⁽¹⁾ Decyzja 2010/803/UE podjęta za wspólnym porozumieniem przedstawicieli rządów państw członkowskich (Dz.U. L 342 z 28.12.2010, s. 15).

⁽²⁾ Dz.U. L 276 z 20.10.2010, s. 11.

⁽³⁾ Dz.U. L 246 z 20.7.2004, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 196 z 24.7.2008, s. 1.

⁽⁵⁾ Do celów informacyjnych w załączniku II skrótkowo przedstawiono kompetencje i działania Agencji.

⁽⁶⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu oraz rachunku wyniku ekonomicznego, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽⁷⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje rachunek wyniku budżetowego wraz z załącznikami.

⁽⁸⁾ Art. 39 i 50 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1271/2013 (Dz.U. L 328 z 7.12.2013, s. 42).

⁽⁹⁾ Zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji opierają się na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (IPSAS) wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, a w kwestiach nimi nieobjętych – na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR)/Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Zadania Trybunału

5. Zadaniem Trybunału jest przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie⁽¹⁰⁾, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Trybunał przeprowadza kontrolę zgodnie z wydanymi przez IFAC Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej i kodeksem etyki oraz z Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli wydanymi przez INTOSAI (ISSAI). Zgodnie z tymi standardami Trybunał zobowiązany jest zaplanować i przeprowadzić kontrolę w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe.

6. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w rocznym sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Dobór procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnego zniekształcenia w rocznym sprawozdaniu finansowym lub istotnej niezgodności transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania z wymogami przepisów Unii Europejskiej. W celu zaprojektowania procedur kontroli odpowiednich w danych okolicznościach kontroler, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego oraz systemy nadzoru i kontroli wprowadzone celem zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Kontrola obejmuje także ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalności sporządzonych szacunków księgowych, a także ocenę ogólnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego.

7. Trybunał uznał, że uzyskane dowody kontroli stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania poświadczenia wiarygodności.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

8. W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe Agencji przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jej sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2013 r. oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jej regulaminu finansowego oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

9. W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2013 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

10. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

UWAGI DOTYCZĄCE LEGALNOŚCI I PRAWIDŁOŚCI TRANSAKCJI

11. Agencja jest odpowiedzialna za organizację eksploatacji i zarządzanie eksploatacją europejskiego systemu wspomagania satelitarnego EGNOS, który jest pierwszym ogólnoeuropejskim systemem nawigacji satelitarnej. Na podstawie zawartej z Komisją umowy o delegowaniu zadań Agencja podpisała umowę o eksploatacji systemu EGNOS w latach 2014–2021, na kwotę około 588 mln euro. Wprawdzie nie ma zastrzeżeń co do konkurencyjnego charakteru postępowania o udzielenie zamówienia, jednak zastosowane na pierwszym etapie postępowania kryterium kwalifikowalności, na podstawie którego wykluczono zgłoszenia konsorcjów, nie było zgodne z przepisami wykonawczymi do rozporządzenia finansowego⁽¹¹⁾,⁽¹²⁾.

UWAGI DOTYCZĄCE ZARZĄDZANIA BUDŻETEM

12. Ogólny poziom środków, na które zaciągnięto zobowiązania, był zbliżony do 100 % we wszystkich tytułach. W tytule II (wydatki administracyjne) stwierdzono jednak wysoki poziom przeniesień środków, na które zaciągnięto zobowiązania, wynoszący 1,8 mln euro (52 %). Było to głównie związane z umowami szczegółowymi na kwotę 0,9 mln euro, które zostały podpisane pod koniec roku, po zatwierdzeniu dopiero we wrześniu budżetu korygującego, który zapewnił Agencji dodatkowe środki finansowe. Dalsze 0,4 mln euro związane jest z usługami, które zostały zrealizowane, lecz za które nie otrzymano faktur w 2013 r.

DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z ZESZŁOROCZNYMI UWAGAMI

13. Przegląd działań naprawczych podjętych w wyniku uwag zgłoszonych przez Trybunał w roku poprzednim przedstawiono w załączniku I.

⁽¹⁰⁾ Art. 107 rozporządzenia (UE) nr 1271/2013.

⁽¹¹⁾ Art. 116 ust. 6 rozporządzenia Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 (Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 1).

⁽¹²⁾ Art. 121 ust. 5 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1268/2012 (Dz.U. L 362 z 31.12.2012, s. 1).

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Pietro RUSSO, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 16 września 2014 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Vitor Manuel da SILVA CALDEIRA

Prezes

ZAŁĄCZNIK I

Działania podjęte w związku z zeszłorocznymi uwagami

Rok	Uwagi Trybunału	Działania naprawcze (zrealizowane/w trakcie realizacji/ niepodjęte/brak danych lub nie dotyczy)
2011	W 2011 r. Agencja dokonała płatności dotacji w ramach siódmego programu ramowego na rzecz badań naukowych i rozwoju (7. PR) na sumę 5,8 mln euro. W ramach weryfikacji wydatków deklarowanych przez beneficjentów (podmioty prywatne i publiczne realizujące badania naukowe) Agencja, mimo przeprowadzania kontroli racjonalności, zwykle nie wymaga dokumentacji towarzyszącej, która pozwoliłaby ograniczyć ryzyko niewykrycia wydatków niekwalifikowalnych.	Zrealizowane
2012	Ogólny poziom środków, na które zaciągnięto zobowiązania, był zbliżony do 100 % we wszystkich tytułach. W tytule II (wydatki administracyjne) stwierdzono jednak stosunkowo wysoki poziom przeniesień środków, na które zaciągnięto zobowiązania, wynoszący 1,7 mln euro (38 %). Częściowo było to spowodowane zdarzeniami, na które Agencja nie miała wpływu, takimi jak przeniesienie jej siedziby do Pragi we wrześniu 2012 r. (0,4 mln euro) oraz utworzenie centrum monitorowania bezpieczeństwa systemu Galileo (0,4 mln euro), które wiązały się z koniecznością nabycia określonych towarów i usług w ostatnim kwartale roku. Ponadto w listopadzie 2012 r. przesunięto kwotę 0,7 mln euro z tytułu I (koszty osobowe) do tytułu II, a w grudniu 2012 r. podpisano kilka umów dotyczących usług informatycznych i prawnych, przewidzianych w programie prac na 2013 r.	Nie dotyczy
2012	Trybunał stwierdził w skontrolowanych procedurach naboru następujące uchybienia, mające negatywny wpływ na przejrzystość i równe traktowanie: nie określano progów punktowych warunkujących dopuszczenie do egzaminów pisemnych i do rozmowy kwalifikacyjnej oraz umieszczenie na listach odpowiednich kandydatów; ogłoszenie o naborze nie zawierało informacji o możliwości odwołania.	Zrealizowane

ZAŁĄCZNIK II

Agencja Europejskiego GNSS (Praga)

Kompetencje i zadania

Zakres kompetencji Unii według Traktatu	Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.
Kompetencje Agencji (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 912/2010)	<p>Cele</p> <p>przyczynianie się do zrealizowania w pełni operacyjnych europejskich systemów nawigacji satelitarnej utworzonych w ramach programów EGNOS i Galileo.</p> <p>Zadania</p> <ul style="list-style-type: none"> — zapewnianie akredytacji systemów w zakresie bezpieczeństwa oraz zapewnianie funkcjonowania centrum monitorowania bezpieczeństwa systemu Galileo, — udział w przygotowaniach do komercyjnego udostępnienia systemów, w tym w niezbędnej analizie rynku, — wykonywanie innych zadań, które mogą zostać powierzone Agencji przez Komisję, takich jak zarządzanie programami ramowymi UE na rzecz badań i rozwoju technologicznego dotyczącymi innowacyjnych zastosowań i technologii na rynku nawigacji satelitarnej, promowanie zastosowań i usług na rynku nawigacji satelitarnej, przygotowanie do pomyślnej komercjalizacji i eksploatacji systemów, dążenie do sprawnego funkcjonowania, ciągłe świadczenie usług i zapewnienie certyfikacji komponentów systemu.
Zarządzanie	<p>Rada Administracyjna</p> <p><i>Skład</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — po jednym przedstawicielu z każdego państwa członkowskiego, — pięciu przedstawicieli Komisji Europejskiej, — przedstawiciel Parlamentu Europejskiego bez prawa głosu, — po jednym przedstawicielu Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa i Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA), zapraszanych w charakterze obserwatorów. <p><i>Zadania</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — mianuje dyrektora wykonawczego, — przyjmuje roczny program prac, — przygotowuje oszacowanie dochodów i wydatków, — przyjmuje budżet, — wydaje opinię na temat ostatecznego sprawozdania finansowego Agencji, — nadzoruje działalność centrum monitorowania bezpieczeństwa systemu Galileo, — sprawuje władzę dyscyplinarną wobec dyrektora wykonawczego, — przyjmuje przepisy szczególne niezbędne do wprowadzenia w życie prawa dostępu do dokumentów Agencji, — przyjmuje roczne sprawozdanie z działalności i planów Agencji. <p>Dyrektor wykonawczy</p> <p>Mianowany przez Radę Administracyjną.</p>

	<p>Rada Akredytacji w zakresie Bezpieczeństwa</p> <p><i>Skład</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — po jednym przedstawicielu z każdego państwa członkowskiego, — jeden przedstawiciel Komisji, — jeden przedstawiciel Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, — jeden przedstawiciel ESA zapraszany w charakterze obserwatora. <p><i>Zadania</i></p> <p>Występowanie jako organ udzielający akredytacji w zakresie bezpieczeństwa w stosunku do systemów europejskiego GNSS.</p> <p>Kontrola zewnętrzna</p> <p>Europejski Trybunał Obrachunkowy.</p> <p>Organ udzielający absolutorium z wykonania budżetu</p> <p>Parlament Europejski działający na zalecenie Rady.</p>
<p>Środki udostępnione Agencji w roku 2013 (2012)</p>	<p>Budżet ostateczny</p> <p>53,3 (20,8) mln euro, na które składa się dotacja unijna w kwocie 13,9 (12,9) mln euro pochodząca z dotacji operacyjnej Komisji oraz 39,4 (7,9) mln euro środków operacyjnych zapewnionych przez Komisję w celu wykonania przekazanych zadań.</p> <p>Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2013 r.</p> <p>Stanowiska zatwierdzone: 77 (44)</p> <p>Stanowiska obsadzone: 59 (39)</p> <p>Inne stanowiska: 35 (29)</p> <p>Łączna liczba pracowników: 94 (68), w tym wykonujący zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — operacyjne: 43 (34) — administracyjne i pomocnicze: 37 (23) — mieszane: 14 (11)
<p>Produkty i usługi w roku 2013</p>	<p>Programy</p> <p>Wsparcie Komisji Europejskiej przy realizacji programów EGNOS i Galileo.</p> <p>Bezpieczeństwo systemów</p> <p>Bezpieczeństwo systemów (akredytacja w zakresie bezpieczeństwa systemów i obiektów, specjalne wymogi bezpieczeństwa systemu Galileo, działania związane ze specjalną komórką Flight Key Cell (FKC)).</p> <p>Wsparcie dla usługi publicznej o regulowanym dostępie (przygotowanie segmentu dla użytkowników).</p> <p>Funkcjonowanie centrów monitorowania bezpieczeństwa systemu Galileo.</p> <p>Wykorzystanie systemów EGNOS i Galileo</p> <p>Działania przygotowawcze do wykorzystania systemów EGNOS i Galileo.</p> <p>Rozwój rynku</p> <p>Analiza rynku i publikacja sprawozdań dotyczących rynku GNSS.</p> <p>Gotowość rynkowa na wprowadzenie usług wstępnych Galileo.</p>

	<p>Działania na rzecz rozwoju rynku skierowane do producentów odbiorników i mające na celu zwiększenie udziału systemu Galileo w rynkach konsumenckich i specjalistycznych.</p> <p>Wdrożenie harmonogramów przyjmowania systemu EGNOS na wszystkich priorytetowych rynkach ze szczególnym uwzględnieniem lotnictwa, transportu morskiego i kolejowego.</p> <p>Uruchomienie europejskiego ośrodka informacyjnego dla centrum usług GNSS.</p> <p>Informowanie i kampanie informacyjne – portal informacyjny EGNOS, strony internetowe GSA, organizowanie imprez (konferencja „European Space Solutions” w Monachium, stoiska informacyjne i broszury na 40 imprezach, impreza zorganizowana wspólnie przez Parlament Europejski i Agencję, założenie profilu Agencji w serwisie społecznościowym Facebook).</p> <p>Badania i rozwój</p> <p>Zarządzanie projektami w ramach 7. programu ramowego na rzecz badań naukowych i programu „Horyzont 2020”.</p> <p>Maksymalne wykorzystanie rezultatów projektów i osiągnięcie celów strategicznych.</p> <p>Rozpowszechnianie rezultatów prac badawczych i rozwojowych.</p>
--	---

Źródło: Załącznik przekazany przez Agencję.

ODPOWIEDZI AGENCJI

11. Z ram prawnych jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej wynikało, że:

- 1) uczestnik postępowania o udzielenie zamówienia, który uzyska zamówienie, musi posiadać właściwe certyfikaty (np. dotyczące usług związanych z bezpieczeństwem życia) -> musiało to zostać uwzględnione jako kryterium wyboru;
- 2) tylko już istniejące i stabilne podmioty prawne kwalifikują się do otrzymania wymaganego nieuchylonego certyfikatu ANSP dla celów CNS i certyfikatu EGNOS -> to *de facto* wykluczyło konsorcja.

Wyraźne wykluczenie konsorcjów było w tym kontekście wyłącznie odzwierciedleniem faktów w celu zapewnienia przejrzystości. Ogólnie Agencja docenia uwagę Trybunału, że to wykluczenie nie miało wpływu na przebieg procedury, która *de facto* pozwoliła zapewnić skuteczną konkurencję, czego dowodzi to, że złożono pięć zgłoszeń.

12. Z powodu późnego zatwierdzenia zmienionego budżetu pod koniec roku zaciągnięto dość dużo zobowiązań. Zmianę początkowo planowano na marzec, ale ostatecznie przyjęto ją dopiero w połowie września. Mimo że te umowy były planowane wcześniej w ciągu roku, GSA musiała się z nimi wstrzymać do czasu zatwierdzenia zmienionego budżetu i ustalenia jego dokładnej wysokości. Inne przeniesienia w tytule II były związane przede wszystkim z nowym centrum monitorowania bezpieczeństwa systemu Galileo we Francji, które stało się operacyjne dopiero we wrześniu 2013 r., przez co wielu z tych płatności dokonano w pierwszym kwartale 2014 r. W 2014 r. Agencja podejmuje skoordynowane wysiłki, aby nie tylko dopasować zawieranie umów do roku kalendarzowego, ale także zapewnić wcześniejsze zaciąganie zobowiązań w tytule II, jako że nie ma już takich samych ograniczeń budżetowych, jak w 2013 r.
